

Vergaderjaar 2001–2002

28 000 IV

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2002

Nr. 11

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2001

Hierbij informeer ik u over de resultaten van mijn reis van 10 tot en met 12 december 2001 naar de Nederlandse Antillen en Aruba. Ook informeer ik u over enige onderwerpen die betrekking hebben op de Nederlandse Antillen; de besprekingen met de Wereldbank, de voortgang in het NGO-subsidiebeleid en Solidariteitsfonds, de besluitvorming over de NASKHO en de ALM.

Nederlandse Antillen

Tijdens mijn bezoek heb ik met de Nederlands-Antilliaanse regering overeenstemming bereikt over de opstelling van meerjarige programma's op het gebied van respectievelijk bestuurlijke ontwikkeling, onderwijs en duurzame economische ontwikkeling als kader voor de samenwerking. Daarover is een verklaring ondertekend (bijlage 1).¹ Ook heeft de Nederlands-Antilliaanse regering een verdeelsleutel van de voor 2002 beschikbare middelen ten bedrage van 70 miljoen euro vastgesteld waarmee ik heb ingestemd. Een aantal onderwerpen zal nog worden uitgewerkt voor 1 maart 2002 (prioriteitstelling, versnelde afwikkeling van projectvoorstellen, prestatie-indicatoren, monitoring en evaluatie). Hierover zal ik u zo spoedig mogelijk informeren.

Daarnaast is overeenstemming vastgelegd over de totstandkoming van een Antilliaanse ontwikkelingsbank naar Arubaans model die op zo kort mogelijke termijn de bijdragen aan de uitvoering van de drie samenwerkingsprogramma's zal beheren. Een bilaterale ambtelijke commissie is ingesteld die de totstandkoming van de Ontwikkelingsbank zal voorbereiden (instellingsbesluit in bijlage 2)¹ en daartoe op korte termijn zal adviseren.

Met bovenstaande afspraken is de basis gelegd voor realisering van twee belangrijke doelstellingen ter modernisering van de samenwerkingsrelatie zoals geschetst in de nota Toekomst in Samenwerking. Aafgesproken is

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

voorts dat de bilaterale ambtelijke commissie ook zal adviseren over de oprichting van een herstelbank die tot primaire taak zal hebben de toegang tot vreemd vermogen voor de particuliere sector te vergemakkelijken.

Met minister van Binnenlandse Zaken mevrouw Rafaël heb ik gesproken over mijn streven naar staatkundige hervormingen op de Nederlandse Antillen gericht op het verbeteren van de bestuurlijke betrekkingen tussen land en eilanden. In dit kader heb ik voorstellen gedaan om te komen tot een leningsbevoegdheid voor Sint Maarten. De besprekingen voor een akkoord op korte termijn zijn gaande.

Bestuurlijk overleg over de uitvoering van de nota Migratie Antilliaanse Jongeren samen met minister Van Boxtel vormde een derde hoofdpunt van deze reis.

Met minister Lamp van Onderwijs, Cultuur, Jeugd- en Sportzaken is overeenstemming bereikt over een extra financiële impuls voor het Urgentieprogramma Jeugd en Jongeren. Binnen de bestaande budgettaire kaders van het Urgentieprogramma Jeugd en Jongeren zal een bedrag ter hoogte van NLG 4 miljoen extra beschikbaar worden gesteld voor de uitvoering van een zestal projecten.

Begroting 2002

Afgelopen weekend hebben de Staten van de Nederlandse Antillen de landsbegroting voor 2002 goedgekeurd met een tekort van ruim Nafl 170 miljoen. De gevolgen van de aanslagen in de Verenigde Staten voor de Antilliaanse economie en diens gevolge voor de overheidsinkomsten zijn in deze begroting niet meegenomen. Zoals aangegeven in mijn brief van 10 december heeft de Nederlandse regering, conform een hiertoe strekkend advies van het IMF, besloten een overbruggingsfinanciering ten bedrage van NLG 53 miljoen beschikbaar te stellen aan de Antillen, om de verwachte negatieve gevolgen voor de overheidsinkomsten in de periode november 2001–april 2002 te helpen opvangen. Dit bedrag, dat in aanvulling op de reguliere ontwikkelingshulp is toegekend, staat los van de extra begrotingssteun waartoe Nederland bereid is zodra de lopende besprekingen tussen de Antilliaanse regering en het IMF tot overeenstemming hebben geleid.

Wereldbank

De Wereldbank heeft zich bereid verklaard tot structurele betrokkenheid bij de Nederlandse Antillen, hetgeen nader zal worden uitgewerkt in een lange termijn raamwerkovereenkomst. De Wereldbank zal zich primair richten op het uitvoeren van analyses en capaciteitsopbouw in de Nederlandse Antillen. De Wereldbank zal een «public expenditure and institutional review» uitvoeren, waarbij tevens aandacht zal worden geschonken aan armoede en de sociale sector. Daarnaast zal de Wereldbank voorstellen doen ter verbetering van de gezondheidszorg in de Nederlandse Antillen, op verzoek van Minister-President Pourier.

NGO-subsidiebeleid

In mijn brief van 1 oktober jl. heb ik u geïnformeerd over het protocol tot invoering van het nieuwe NGO-subsidiebeleid. In november 2001 heb ik een bijdrage toegekend voor technische ondersteuning van het nieuwe NGO-subsidiebeleid. Een projectmanager en programmadeskundige begeleiden de invoering. Er zijn inmiddels eilandelijke platforms opgericht en er is een aanvang gemaakt door de platforms met het ontwikkelen van sectorale programma's.

Op de verschillende eilanden is door de lokale overheid een sociaal

beleidskader voor de programma's opgesteld. Ondanks de vorderingen zal het nieuwe NGO-financieringskantoor niet op de beoogde datum van 1 januari 2002 kunnen starten. Er is dus een interimperiode nodig voor financiering van de verschillende projecten tot het moment dat het nieuwe financieringskantoor volledig functioneert. BZK werkt in overleg met betrokkenen aan een tijdelijke oplossing.

NASKHO

Gelet op het belang van de continuïteit in de gezondheidszorg op de Nederlandse Antillen en de tijdens de begrotingsbehandeling van 16 oktober 2001 geuite wens van de Kamer heb ik besloten de subsidiebijdrage aan de Nederlands-Antilliaanse Stichting voor Klinisch Hoger Onderwijs (NASKHO) te handhaven en derhalve voor 2002 vast te stellen op maximaal NLG 2,2 miljoen.

Daarnaast wordt overleg gevoerd met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over de vraag hoe het onderwijs aan Nederlandse co-assistenten kan worden gecontinueerd. Voorts zal de Wereldbank, op verzoek van de Antilliaanse regering en met Nederlandse financiering, een studie verrichten naar de structuur van de gezondheidszorg op de lange termijn en de relatie tot de kwaliteit van zorg. Doel van de studie is om op basis van de «best practices» van vergelijkbare kleine (eilandelijke) samenlevingen richting te geven aan de hervorming van de sector volksgezondheid op de Antillen.

Solidariteitsfonds

Over de voortgang in werkzaamheden van de Solidariteitscommissie, onder voorzitterschap van de heer mr dr A. J. E. Havermans, berichtte ik u in februari 2001. Met de Antilliaanse regering zijn in april 2001 afspraken gemaakt over een verhoging ter indexering van het fonds van Naf 21,8 miljoen naar Naf 32,9 miljoen en een verdere stijging in 2002 naar Naf 34,7 miljoen. Nederland betaalt hiervan 20%. In 2001 is eenmalig een deel van de Antilliaanse indexeringsbijdrage betaald. Een verzoek om dit ook in 2002 te doen heb ik afgewezen. Wel heeft Nederland op verzoek van de Antilliaanse regering, de betalingsachterstanden van Aruba voorgefinancierd.

De commissie-Solidariteitsfonds zal naar verwachting in april 2002 haar eindadvies uitbrengen. Hierbij zal ingaan worden op de totale financiële verhoudingen binnen de Nederlandse Antillen, waar het Solidariteitsfonds onderdeel van uitmaakt. Daarbij zal ook over het toezicht en over een mechanisme voor geschillenbeslechting worden geadviseerd. Ten behoeve van het eindadvies is eind september 2001 een onderzoek gestart naar de kostenstructuur van de eilandgebieden Bonaire, Saba en Sint Eustatius, dat in februari 2002 zal worden afgerond.

ALM

Tijdens zijn recente bezoek aan Nederland heb ik met MP Pourier gesproken over de situatie van de ALM en hem nadrukkelijk gevraagd naar de plannen van de Antilliaanse regering terzake. Ik heb aangegeven dat Nederland bereid is het privatiseringstraject van de ALM te ondersteunen mits de gekozen oplossing past binnen het aanpassingsprogramma, dat in overleg met het Internationaal Monetair Fonds (IMF) wordt voorbereid, en het een eenmalige bijdrage betreft. E.e.a. moet leiden tot een definitieve oplossing voor de ALM, zodanig dat in de toekomst niet langer een beroep gedaan hoeft te worden op overheids-gelden voor de instandhouding van de onderneming. De Vaste Commissie NAAZ heeft mij verzocht (bij brief van 29 november

jl.) in te gaan op de recente ontwikkelingen bij de Antilliaanse Luchtvaartmaatschappij (ALM). Ik heb de Nederlands-Antilliaanse regering ter zake om nadere informatie verzocht.

Aruba

Het bezoek aan Aruba stond in het teken van een nadere kennismaking met de nieuwe raad van ministers en Statenleden. In gesprekken met minister-president Oduber en ook met de minister van Financiën Swaen heb ik de noodzaak beklemtoond om nog dit jaar de juridische beletselen weg te nemen voor formele oprichting van het Fondo Desaroyo Aruba. Zij hebben mij verzekerd daartoe een uiterste inspanning te willen verrichten.

Het streven naar gelijkwaardigheid door beide landen is uitgewerkt in de adviezen van achtereenvolgende commissies onder leiding van de wijlen heren Van Lennep en Biesheuvel. Op basis van deze adviezen zijn Aruba en Nederland overeengekomen dat Aruba binnen tien jaar financieel op eigen benen staat. De Nederlandse bijdrage aan de ontwikkeling van Aruba is voor tien jaar vastgelegd en in het geval van begrotings-evenwicht vindt sanering van de schulden van Aruba aan Nederland plaats. Na 2009 blijven Aruba en Nederland samen werken aan de gezamenlijke taken in het Koninkrijk. Nederland zal daarbij, conform artikel 36 van het Statuut, hulp en bijstand verlenen aan Aruba. Wij hebben vastgesteld dat de regeringen van Nederland en van Aruba verschillende opvattingen hebben over de continuering van de ontwikkelingssamenwerking daarna. Minister-president Oduber en ik hebben besloten tot een ijkmoment in 2007. Ik heb tenslotte mijn bereidheid uitgesproken om reeds in de zomer van 2002 overleg te voeren over alternatieve besteding van gelden die zijn gereserveerd voor schuldsanering omdat het overeengekomen tijdspad voor schuldsanering niet zal worden gehaald.

Bovenstaande besprekingen vormen in combinatie met de recente uitkomsten van de Koninkrijkstop over terrorismebestrijding, ook naar het oordeel van de Arubaanse regering, een vruchtbare basis voor de verdere ontwikkeling van de samenwerkingsrelatie tussen Nederland en Aruba.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. M. de Vries